

Vége nekünk, magyaroknak is van irodalmi Nobel-díjasunk. Ez nagyszerű és üdvözlendő dolog, hiszen a díj nem csupán a díjazottat, hanem a magyar irodalom egészét is fénykörébe vonja. Úgy volna természetes, ha a Magyarországon mindenki egyformán örülne Kertész Nobel-díjának, függetlenül attól, hogy előtte is jó páran megkaphatták volna ezt az elismerést. Mégis so-

kakban vegyes érzéseket keltett Kertész Imre kitüntetésének híre. Mindennek a legkevésbé sem az a közvetlen magyarázata, amit az emberek származását és felekezeti hovatartozását

Doronggá alázott Nobel-díj

számon tartó *Tamás Gáspár Miklós*, a politikai korrektségnek fityiszt mutatva a következőképpen fogalmazott meg a Magyar Hírlapban: „Kertész Imre magyar író Nobel-díjas. Zsidó”.

Igen: Kertész Imre zsidó író. Legalább annyira az, mint amennyire magyar. Műveinek többségében a közép-európai zsidó identitás azon problémáit dolgozza föl, amelyekről egy nem zsidó alkotó aligha írhatna hitelesen. Kertész mindezt magyar nyelven teszi, a magyarországi zsidóság történelméből merítve, tehát kétségkívül annak a szellemi háterszágnak és nyelvi háttérnek is szerepe van Nobel-díjában, amelyet magyar kultúrának nevezünk. Kertész díja sokat ad a magyar kultúrának, viszont a magyar kultúra is sokat adott Kertész Imrének ahhoz, hogy végül elnyerhesse a nemzetközi irodalmi élet legrangosabb elismerését.

Lehet, hogy a magyar irodalmi közélet nem ismeri el érdemeihez méltón Kertészt, viszont gyakorta ő is meglehetősen hálátlanul mutatkozik azzal a nemzettel szemben, amelynek kultúrájá-

ból építkezve Nobel-díjas íróvá válhatott. Külföldön nyilatkozva gyakorta tesz utalásokat a magyarság vélt idegengyűlöletére és antiszemitizmusára, ami annak a nyugat-európai szalonértelmiségnek, amely előszeretettel borzad el a kevésbé szerencsés történelmű népek állítólagos barbárságán, minden bizonnyal erős kéjét okoz, azonban a hírbe hozott nemzet tagjainak annál kevésbé. Az effajta kijelentések kiváltóképp irritálóak egy olyan közegben, ahol a posztkommunista erők, valamint az SZDSZ-féle heccliberalizmus hívei rendre az antiszemitizmus vádját használják fel szellemi dorongként politikai ellenfeleikkel szemben. Nobel-díja hírének nyilvánosságra hozatalát követően is tett hasonló kijelentéseket Kertész – például amikor a *Die Zeit*nek azt nyilatkozta: „Magyarországon nyílt antiszemitizmus uralkodik” –, ám azóta a magyar kultúra és nyelv irányában sem mulaszt el kisebb gesztusokat tenni, és ez a korábbi helyzethez képest kétségkívül a „kiegyensúlyozottság” jegyeit hordozza magában. S mi több, Kertész Imre a minap úgy nyilatkozott: szomorú, hogy a hazai közéletben ellentéteket szült Nobel-díjának híre. Ekkor már komolyan elkezdhattunk bízni abban, hogy mindenki érti az utalást, és a honi közélet szereplői nem politikai kancsucaként, hanem saját értékén kezelik majd Kertész Nobel-díját.

Míg nem *Eörsi István*, akinek a neve napjainkra a paranoid, magyarellenes hisztéria szinonimájává vált, a *Hetek* című SZDSZ közeli hetilap október 18-i számában Kertész díja kapcsán többek között a következő kijelentést engedte meg magának: „A magyar jobboldal a vécebódé háta mögötti gödör szintjén áll!”. Itt tartunk tehát: a Kertész által feldolgozott témákra mindig oly érzékeny liberális sajtó egyik prominens képviselője, *Eörsi István* alázza politikai doronggá az első magyar Nobel-díjast ért elismerést. Gyűlöletkeltésre használva föl annak az írónak a kitüntetését, aki minden munkájában a gyűlölet ellen emelte fel a szavát.